

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15

The Development of Academic Affairs Administration Strategies in Accommodating ASEAN Community of Municipality Schools under Local Educational Group 15

ผ่องพรรณ ปินตาแสน^{1*}
Pongpan Pintasaen¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 เพื่อเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 2) กำหนดกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 3) การตรวจสอบและการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการสัมภาษณ์เชิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Techniques) จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จำแนกตามสภาพแวดล้อมภายใน ในภาพรวม มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านโครงสร้างและนโยบาย รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพการเงิน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผลผลิตและการบริการและด้านการบริหารจัดการ

2. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จำแนกตามสภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวม มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเมืองและกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านเศรษฐกิจ

¹ คุรุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Doctor of Philosophy, Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University

* Corresponding author. Tel. 081-7647067 E-mail: Pongpan_P2511@hotmail.com

3. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 8 กลยุทธ์รอง ดังนี้ กลยุทธ์หลักที่ 1) พัฒนาระบบการบริหารวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 2) ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์รอง 3) พัฒนาครูให้มีศักยภาพและความสามารถ กลยุทธ์หลักที่ 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลเมืองอาเซียน กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามความถนัดและศักยภาพผู้เรียน กลยุทธ์หลักที่ 3) การสร้างความตระหนักและเจตคติในการเป็นประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 1) เสริมสร้างความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 2) สร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีต่อบทบาททางการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และ กลยุทธ์หลักที่ 4) ส่งเสริมการบริหารจัดการ โดยใช้เครือข่ายการมีส่วนร่วม กลยุทธ์รอง ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และผลการตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ประชาคมอาเซียน

Abstract

The aims of this study were: 1) to investigate the circumstance in academic affairs administration of municipality schools under local educational group 15; 2) to propose the strategies for academic affairs administration of municipality schools under local educational group 15 in accommodating the ASEAN Community. The study was sectioned into 3 stages: 1) Investigating the circumstance in academic affairs administration in accommodating ASEAN Community of municipality schools under educational group 15; 2) Formulating the strategies for academic affairs administration of municipality schools under local educational group 15; 3) Assessing and evaluating the strategies for academic affairs administration of municipality schools under local educational group 15 by means of focus group discussion and connoisseurship techniques with experts in educational administration for municipality schools under local educational group 15. The results showed that:

1. In overall, the circumstance in academic affairs administration of municipality schools under local educational group 15 categorized by internal environment factors was ranked at the high level. For individual aspects analysis, it was found that every aspect was ranked at the high level. However, the aspect holding the highest mean was organization and policy, then followed by financial efficiency, while output, service, and management held the lowest mean scores.

2. In overall, the circumstance in academic affairs administration of municipality schools under local educational group 15 categorized by external environment factors was found at the high level. For individual aspects analysis, it was found that the aspect holding the highest mean was politics and law, then followed by social and cultural, while economics held the lowest mean score.

3. The strategies for academic affairs administration in accommodating ASEAN Community of municipality schools under local educational group 15 comprised 4 key strategies and 8 sub-strategies. Key strategy 1: Develop procedure for academic affairs administration in accommodating ASEAN Community. Sub-strategy 1: Develop school curriculum in accommodating ASEAN Community. Sub-strategy 2: Promote procedure in learning management. Sub-strategy 3: Develop teacher's potential and competence. Key strategy 2: Develop students to become ASEAN citizen. Sub-strategy 1: Develop the characteristics of Thai students for ASEAN. Sub-strategy 2: Promote student's learning based on their competence and potential. Key strategy 3: Build awareness and positive attitudes in entering ASEAN Community. Sub-strategy 1: Empower understanding and readiness of teachers and involved personnel in entering ASEAN community. Key strategy 4: Promote management by using networking and participation. Sub-strategy: Promote educational cooperation among ASEAN countries. The results on evaluating the developed strategies for academic affairs administration of municipality schools under local educational group 15 showed that the strategies were appropriate and feasible for implementation at the highest level.

Keywords: academic affairs administration, ASEAN Community

ความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2554 (2554: 13) ได้กำหนดไว้ในหมวด 3 มาตรา 49 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี” ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและได้ให้ความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจของรัฐเกี่ยวกับการถ่ายโอนด้านการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง ความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น

โรงเรียนสังกัดเทศบาล มีโครงสร้างการบริหารที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดโครงสร้างองค์การ และโครงสร้างบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงมีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2552: 14) มาตรา 39 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง

รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ปีการศึกษา 2557 (2557: 117-123) เป็นการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 สมรรถนะ ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6

มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนรวมทุกด้าน พบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 52.54 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 53.58 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 50.85 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 47.35 ผลการประเมินจะเห็นว่า ค่าเฉลี่ยรวมของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 50) ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเร่งด่วน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงปัจจัยหรือสาเหตุที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2558: 9) มีนโยบายที่จะดำเนินการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการดำเนินนโยบายดังกล่าวอย่างรอบด้าน จึงมีความประสงค์จะรวบรวมการจัดทำบันทึกความเข้าใจหรือ MOU (Memorandum Of Understanding) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและนอกประเทศ (ประเทศสมาชิกอาเซียน) รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาอื่นที่ไม่ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจหรือ MOU เช่น การแลกเปลี่ยนนักเรียนการแลกเปลี่ยนครูหรือบุคลากรทางการศึกษากับสถาบันการศึกษาประเทศสมาชิกอาเซียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ในการศึกษาได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายของงานวิชาการ 17 ด้าน (กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา, 2550: 1) และใช้เทคนิค SWOT Analysis และจับคู่รายการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากสถานการณ์ 4 รูปแบบ TOWS Matrix จากแนวคิดของ Koontz and Wehrich (1990: 93-94) นำมาวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการบริหารโรงเรียน และจับคู่รายการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากสถานการณ์ มากำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 มีการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์และการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้บริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 และเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ต่อไป

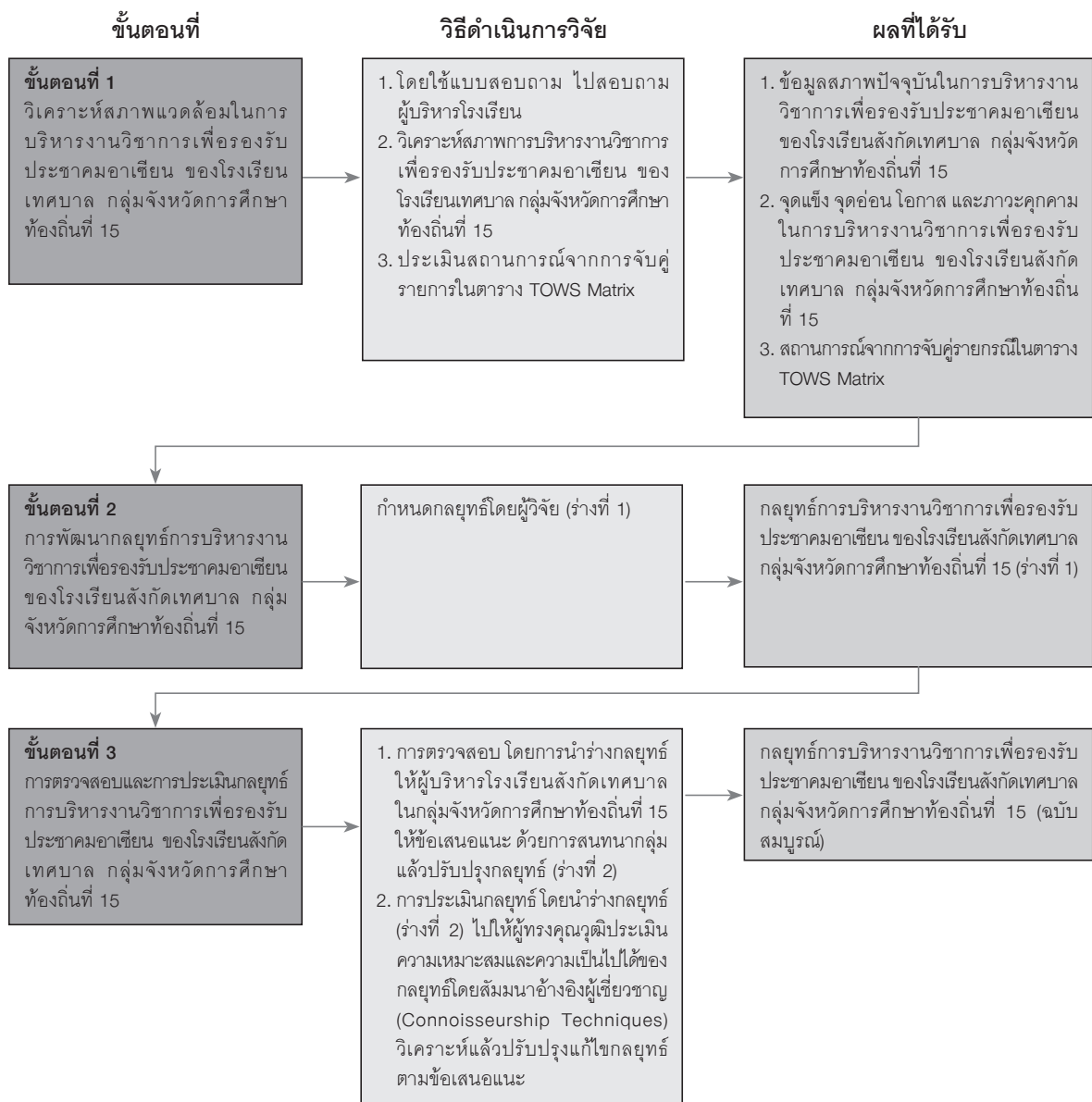
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15
2. เพื่อเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15

วิธีดำเนินการวิจัย

ภาพขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15

ตอนที่ 1 ใช้แบบสอบถาม ไปสอบถามผู้บริหารโรงเรียน

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จำแนกตามสภาพแวดล้อมภายใน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านโครงสร้างและนโยบาย ($\mu = 3.99$) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ($\mu = 3.79$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผลผลิตและการบริการด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 3.67$)

ด้านโครงสร้างและนโยบาย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการและจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน ($\mu = 4.42$) รองลงมาคือ มีการกำหนด ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลอย่างชัดเจนและมีคุณภาพ ($\mu = 4.39$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ($\mu = 3.00$)

ด้านผลผลิตและการบริการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.42$) รองลงมาคือ ผู้เรียนให้ความสนใจ ยอมรับและเห็นประโยชน์ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ($\mu = 4.20$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งาน นำเสนอเผยแพร่ แลกเปลี่ยนผลงานในระดับอาเซียนได้ ($\mu = 2.44$)

ด้านบุคลากร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.79$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเล็งเห็นความสำคัญและกระตือรือร้นในการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ($\mu = 4.47$) รองลงมาคือ ครูมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนสู่มาตรฐานอาเซียน ($\mu = 4.38$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อเป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.01$)

ด้านประสิทธิภาพการเงิน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้นงบประมาณเพียงพอในการบริหารงานวิชาการ อยู่ระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนงบประมาณในการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.25$) รองลงมาคือ งบประมาณมีความคล่องตัวในการเบิกจ่าย ($\mu = 3.99$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ งบประมาณเพียงพอในการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.37$)

ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการจัดซื้อ จัดหาและรักษาวัสดุ อุปกรณ์ อย่างเหมาะสม ($\mu = 3.95$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.88$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือห้องเรียนพิเศษ ส่งเสริมความสามารถพิเศษทางภาษาแก่ผู้เรียน ($\mu = 3.38$)

ด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.25$) รองลงมาคือ ระบบการบริหารงานวิชาการมีความชัดเจน ($\mu = 4.22$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประสาน

ความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กับหน่วยงาน องค์กรและสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ ($\mu = 3.07$)

2. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ตามสภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวมพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จำแนกตามสภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเมืองและกฎหมาย ($\mu = 4.22$) รองลงมาคือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\mu = 4.07$) ด้านเทคโนโลยี ($\mu = 3.92$) และด้านเศรษฐกิจ ($\mu = 3.47$)

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การคมนาคมและการเดินทางสะดวก ($\mu = 4.33$) รองลงมาคือ ชุมชนเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 3.98$) และวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และทัศนคติของคนในชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.89$)

ด้านเทคโนโลยี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี ($\mu = 4.04$) รองลงมาคือ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เหมาะสมสำหรับการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.95$) และระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเร็วสูง ($\mu = 3.77$) ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.47$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การระดมทุนจากหน่วยงาน องค์กรและสถาบันอื่น มาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.55$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.40$)

ด้านการเมืองและกฎหมาย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระจายอำนาจให้สถานศึกษารับบริหารงานวิชาการและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ($\mu = 4.23$) รองลงมาคือ นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษารอบคลุมการให้โอกาสทางการศึกษากับโรงเรียนสังกัดเทศบาล ($\mu = 4.22$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นจากผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้าวิชาการ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมากำหนด องค์กรประกอบของกลยุทธ์ โดยมีแนวทางการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเรียกว่า SWOT ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength: S)

1. มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการและจัดแบ่งหน้าที่ชัดเจน
2. มีการกำหนด ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอย่างมีคุณภาพ
3. มีการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เรียนสนใจ ยอมรับและเห็นประโยชน์ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

5. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เล็งเห็นความสำคัญและกระตือรือร้นในการบริหารงานวิชาการ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

6. ครูมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

7. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง

8. สถานศึกษามีการจัดซื้อ จัดหา และรักษาวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม

9. ครูมีการสอนแบบบูรณาการ โดยสอดแทรกการเรียนรู้ประชาคมอาเซียนในการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

10. สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

11. สถานศึกษามีการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ

จุดอ่อน (Weakness: W)

1. มีนโยบาย แนวทางพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

2. มีการแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาเซียน

3. ผู้เรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาอาเซียนเพื่อการสื่อสารได้

4. ผู้เรียนยังไม่สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งาน นำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนผลงานในระดับอาเซียนได้

5. ผู้สอนยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ (ยกเว้นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ)

6. ผู้สอนยังไม่มีการใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน

7. สถานศึกษายังไม่มีศูนย์เทคโนโลยี ห้องเรียนพิเศษ ส่งเสริมความสามารถทางภาษาแก่ผู้เรียน และระบบ ICT ที่ทันสมัย

8. สถานศึกษายังไม่มีห้องเรียนศูนย์อาเซียนศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

9. สถานศึกษายังไม่มีโครงการหรือกิจกรรมแลกเปลี่ยนครูและนักเรียน ระหว่างประเทศ ที่เน้นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน

10. สถานศึกษายังไม่มีการประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunity: O)

1. หน่วยงานต้นสังกัดมีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารวิชาการและนำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน

2. หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน

3. หน่วยงานต้นสังกัดมีการสนับสนุนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทุกปีการศึกษา เช่น การประกวดผลงาน กิจกรรมการแข่งขันต่างๆ เป็นต้น

4. หน่วยงานต้นสังกัดมีการสนับสนุนทรัพยากร เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์

5. ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าทันสมัย ทำให้ครูมีช่องทางในการสืบเสาะหาข้อมูลที่ต้องการ และเป็นประโยชน์ได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และน่าเชื่อถือ มาใช้ในการสอนที่หลากหลายรูปแบบ

6. หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบาย แนวทางให้ทุกสถานศึกษาดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

7. หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ครูต้องเข้าร่วมการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
8. หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนของผู้เรียน
9. หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ภาวะคุกคาม (Threat: T)

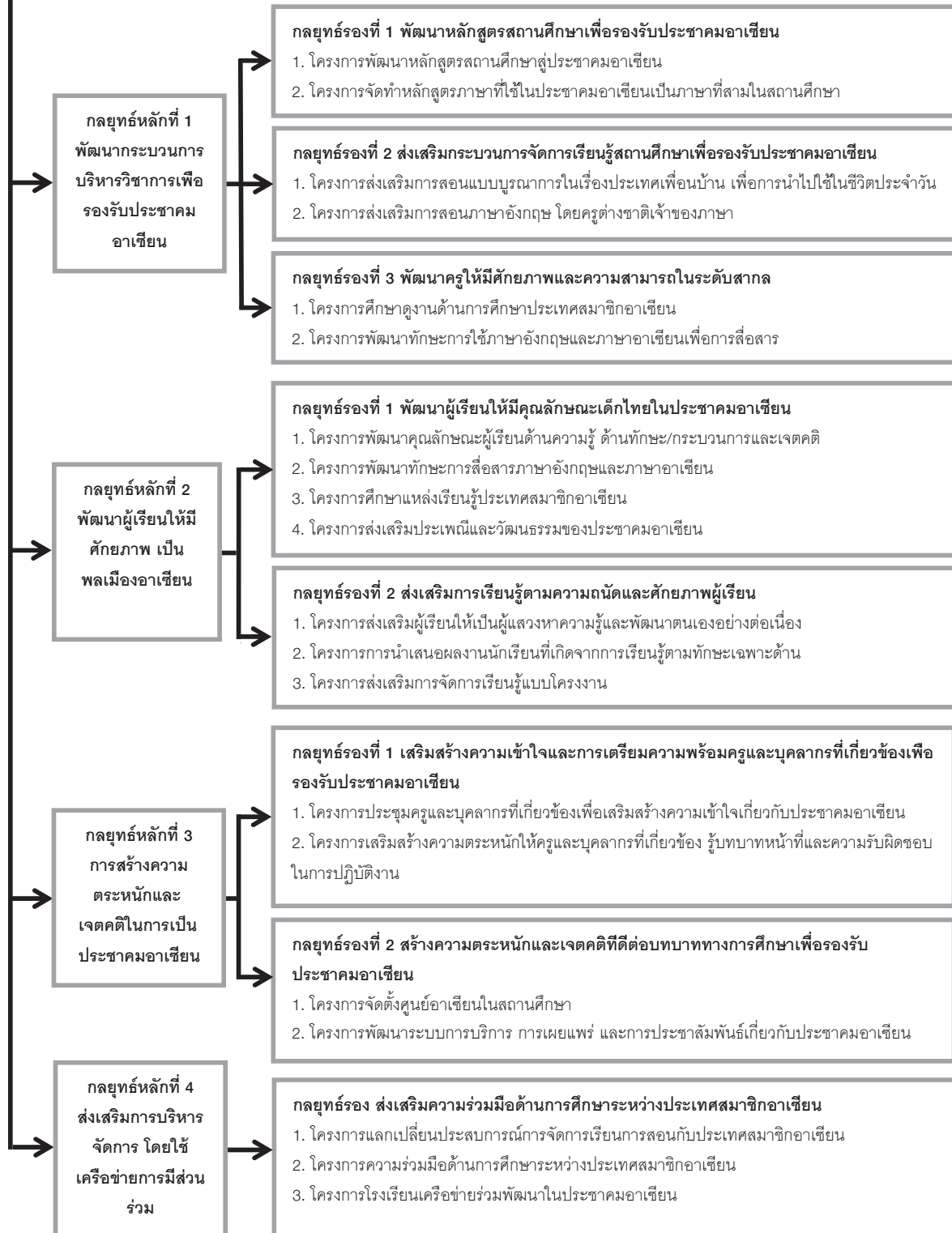
1. นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของรัฐบาลมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทุกปีการศึกษา
2. หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่มีแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
3. หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่มีแนวปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
4. สถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีนโยบายเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพทางด้านภาษาให้ผู้สอน แต่ไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ครบทุกกลุ่มสาระ
6. หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีการจัดหาผู้สอนที่เป็นชาวต่างชาติให้สถานศึกษา
7. ผู้ปกครองบางคนมีข้อจำกัดด้านการเงินทำให้ไม่สามารถส่งเสริมด้านเทคโนโลยีให้บุตรได้อย่างเต็มศักยภาพของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15

ตอนที่ 1 การจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 (ร่างที่ 1)

การจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 (ร่างที่ 1) ผู้วิจัยได้นำผลสรุปสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและภาวะคุกคาม และสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนมาจับคู่ประเด็นสำคัญ เพื่อใช้ประเมินสถานการณ์ตามวิธีที่เรียกว่า TOWS Matrix โดยมีลักษณะเป็น 4 สถานการณ์ คือ จุดแข็ง (S)+โอกาส (O) หรือ S+O จุดแข็ง (S)+ภาวะคุกคาม (T) หรือ S+T จุดอ่อน (W)+โอกาส (O) หรือ W+O และจุดอ่อน (W)+ภาวะคุกคาม (T) หรือ W+T ซึ่งได้ร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 (ร่างที่ 1) จากนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 ท่าน เพื่อประเมินกลยุทธ์อีกครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง ส่วนโครงการ/กิจกรรม และปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบความเหมาะสมและการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ ได้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15

สรุป อภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15

สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จำแนกตามสภาพแวดล้อมภายใน ในภาพรวม มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโครงสร้างและนโยบาย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผลผลิตและการบริการและด้านการบริหารจัดการ

ด้านโครงสร้างและนโยบาย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการและจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล

ด้านผลผลิตและการบริการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งาน นำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนผลงานในระดับอาเซียนได้

ด้านบุคลากร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเล็งเห็นความสำคัญและกระตือรือร้นในการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูใช้หนังสือ ตำราเรียนและสื่อเป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน

ด้านประสิทธิภาพการเงิน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนงบประมาณในการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งบประมาณเพียงพอในการบริหารงานวิชาการ

ด้านวัสดุและอุปกรณ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดซื้อ จัดหาและรักษาวัสดุ อุปกรณ์ อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศหรือห้องเรียนพิเศษส่งเสริมความสามารถพิเศษทางภาษาแก่ผู้เรียน

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษากับหน่วยงาน องค์กรและสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ

ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคมนาคมและการเดินทางสะดวก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และทัศนคติของคนในชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ

ด้านเทคโนโลยี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเร็วสูง

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การระดมทุนจากหน่วยงาน องค์กรและสถาบันอื่น มาใช้ในการบริหารวิชาการ รองลงมา คือ ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเมืองและกฎหมาย พบว่า ในภาพรวมมีสภาพในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระจายอำนาจให้สถานศึกษา บริหารงานวิชาการและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาครอบคลุมการให้โอกาสทางการศึกษากับโรงเรียนสังกัดเทศบาล

ตอนที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 การจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 (ร่างที่ 1) ผู้วิจัยได้นำสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและภาวะคุกคาม และสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน มาจัดทำตาราง (TOWS Matrix) โดยใช้วิธีการจับคู่ประเด็นสำคัญ เพื่อกำหนดแนวทางการร่างกลยุทธ์ ตามลักษณะ 4 สถานการณ์ คือ จุดแข็ง+โอกาส (SO) จุดแข็ง+ภาวะคุกคาม (ST) จุดอ่อน+โอกาส (WO) และ จุดอ่อน+ภาวะคุกคาม (WT) โดยได้ร่างแนวทางกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 โดยแบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 4 กลยุทธ์หลัก 9 กลยุทธ์รอง และ 25 โครงการ/กิจกรรม

ตอนที่ 3 การตรวจสอบและการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ประกอบด้วย

1. การตรวจสอบและประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของกลยุทธ์ (ร่างที่ 1) โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และโครงการ/กิจกรรม รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะและความเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับกลยุทธ์และกำหนดกลยุทธ์ (ร่างที่ 2) ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 9 กลยุทธ์รอง 25 โครงการ/กิจกรรม

2. การตรวจสอบและประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของกลยุทธ์ (ร่างที่ 2) ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Techniques) ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 10 คน ร่วมกันพิจารณาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ (ร่างที่ 2)

3. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จากการตรวจสอบร่างกลยุทธ์ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงร่างกลยุทธ์ ได้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์หลัก 8 กลยุทธ์รองดังนี้ กลยุทธ์หลักที่ 1) พัฒนาระบบการบริหารวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 2) ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์รอง 3) พัฒนาครูให้มีศักยภาพและความสามารถ กลยุทธ์หลักที่ 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลเมืองอาเซียน กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามความถนัดและศักยภาพผู้เรียน กลยุทธ์หลักที่ 3) การสร้างความตระหนักและเจตคติในการเป็นประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 1) เสริมสร้างความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน กลยุทธ์รอง 2) สร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีต่อบทบาททางการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และกลยุทธ์หลักที่ 4) ส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายการมีส่วนร่วม กลยุทธ์รอง ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ที่พบคือ การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จำแนกตามสภาพแวดล้อมภายใน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ต้องตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2545-2559) ซึ่งเป็นการจัดทำภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ พ.ร.บ.เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนทุกแห่งที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรฐานและคุณภาพ และที่สำคัญคือ การบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นพันธกิจสำคัญของทุกโรงเรียน

2. การกำหนด การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 จากการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว สรุปว่า มี 4 กลยุทธ์หลัก 8 กลยุทธ์รอง และ 20 โครงการ/กิจกรรม จากนั้น ดำเนินการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 โดยผู้เชี่ยวชาญ รอบสอง ปรากฏว่า ทั้งกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และโครงการ พบว่า มีความเหมาะสม ร้อยละ 99.39 และความเป็นไปได้ ร้อยละ 99.09 ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่จะสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการ และสามารถทำให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชวติ อุ่นสัมฤทธิ์ (2550: 102) ที่กล่าวว่ากลยุทธ์เป็นแนวทาง วิธีการหรือเทคนิคที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนากระบวนการบริหารวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยมีแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ที่สำคัญ คือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้สถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน พัฒนาครูให้มีศักยภาพและความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ เทิดพงษ์ ศรีวิเศษ (2557: 107) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรจัดหาครูที่สอนภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียนมาสอนในสถานศึกษา จัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างสถานศึกษาในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน มีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและนักเรียนในประเทศกลุ่มอาเซียน โดยการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนหรือการเข้าร่วมค่ายวิชาการเยาวชนประชาคม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องสร้างความพร้อมวางแผนนโยบาย เพื่อพัฒนาหลักสูตรตระหนักให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนมีทักษะพร้อมที่จะเข้าสู่การรวมกลุ่มเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 11) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนอย่างชัดเจน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทิดพงษ์ ศรีวิเศษ (2557: 76) ได้ศึกษาเรื่องความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 6 พบว่า แนวทางด้านความพร้อมของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรอาเซียน การวางกลยุทธ์ของสถานศึกษา

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลเมืองอาเซียน โดยมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตร คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ส่งเสริมการเรียนรู้ตามความถนัดและศักยภาพผู้เรียน ซึ่งกลยุทธ์นี้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 5) ที่ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน และได้มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ด้านความรู้ คือ มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

กลยุทธ์หลักที่ 3 การสร้างความตระหนักและเจตคติในการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตร คือ เสริมสร้างความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีต่อบทบาททางการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ซึ่งกลยุทธ์นี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ต่อตระกูล บุญปลุก (2557: 57-58) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านครูตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด พบว่า โรงเรียนได้เตรียมความพร้อมเพื่อให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยผ่านกระบวนการบูรณาการความรู้ เนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยให้ครูทุกคนจะต้องแสวงหาเนื้อหาและความรู้เพื่อที่จะนำมาถ่ายทอดให้นักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สรวิต ทนุกการ (2559: 107-108) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ สถานศึกษามีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้อาเซียนศึกษาและจัดกิจกรรมนิทรรศการการเรียนรู้ในประเทศกลุ่มประเทศอาเซียนเผยแพร่ให้ความรู้แก่นักเรียน

กลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตร คือ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจสภาพปัจจุบันของสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ได้กำหนดมาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์นี้ คือ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ โดยใช้เครือข่ายระหว่างประเทศ โดยมียุทธศาสตร์ย่อย 5 ประเด็น คือ 1) ส่งเสริมให้มีโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาในประชาคมอาเซียน 2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรมหรือกิจกรรมใหม่ๆ ในเครือข่ายประชาคมอาเซียน 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในเครือข่ายประชาคมอาเซียน 4) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการกับเครือข่ายประชาคมอาเซียน และ 5) จัดให้ครูและนักเรียนได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาราวรรณ สุขคันธรักษ์ (2556: 109) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1) การพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษา 2) การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การสร้างความตระหนักและเจตคติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 5) การส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี 6) การบริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านนโยบาย

ผู้บริหารการศึกษาสังกัดเทศบาลและสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ที่ได้จากการศึกษาวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายที่จะขับเคลื่อนงานวิชาการสู่มาตรฐานชาติและมาตรฐานอาเซียน

ด้านการนำไปปฏิบัติ

ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านกลยุทธ์ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมและบริบทของโรงเรียน เพื่อให้กระบวนการพัฒนากลยุทธ์เกิดการเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลและการแก้ไขปรับปรุงแนวทางดำเนินการต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15
3. ควรมีการวิจัยพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ไปใช้และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสากล

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2558).
- ชรัติ อุ่นสัมฤทธิ์. (2550). *การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- ดาราวรรณ สุขคันธรักษ์. (2556). *ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร.
- ต่อตระกูล บุญปลุก. (2557). *การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเวียงพาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. เชียงราย.

เทิดพงษ์ ศรีวิเศษ. (2557). การบริหารสถานศึกษาเพื่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.

รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ปีการศึกษา 2557. 2557:117-123.

สรวิศ ทนุการ. (2559). ความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554).

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2550. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2554. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

Koontz, H. and H. Weihrich. (1990). *Essentials of Management*. New York: Mc Graw-Hill Book Company.